Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	oversat af det Italienske til Musik af Rossini [ved N.T. Bruun] ; udgivet ved Ferdinand A.C. Printzlau.
Titel | Title:	Isabella, eller den heldige List : Syngespil i een Act
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt hos Jens Hostrup Schultz, 1826
Fysiske størrelse | Physical extent:	44 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at krediterere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

Isabella,

eller

Den heldige List.

Syngespil i een Act,

oversat

af det Italienske til Musik af Rossini;

udgivet

ved

Ferdinand A. C. Printzlau,
Kongelig Fuldmægtig.

Kjöbenhavn.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.
1826.

Personerne.

Bertrando, Hertug;

Isabella, hans Gemalinde.

Ormondo, Hertugens foregivne Ven.

Battone, Ormondos Fortrolige.

Tarabotto, Formand for Minegraverne.

Minegravere.

Soldater.

Handlingen foregaaer i Italien.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Skuepladsen forestiller en Dal med Fjelde i Baggrunden. Fra en af Klipperne gaaer en Sti til Sletten. Paa den ene Side en Klippehule, som er Indgangen til Minerne; foran denne Tarabottos Huus. Ligeoverfor et stort Træ, hvorunder er en Bænk.

Første Scene.

Tarabotto kommer ud af Hulen med Minegraverne; siden **Isabella.**

Introduction.

Tarabotto.

Er det muligt? Vort Lands Beskjærmer
Sig vor lille Landsby nærmer.
(Til en af Minegraverne.)
Har du muligt feil ei taget?
(Til en Anden.)
Han var af sin Hær ledsaget?
Jeg paa Fjeldet op vil stige,
For at see om sandt det er.
Fra Jer Dont I ei maae vige;
I skal Alle blive her.

(Han gaaer opad Fjeldet og Minegraverne tilbage i Hulen. Skuepladsen er et Øieblik tom, indtil Isabella kommer ud af Huset med et Portrait, omfattet med Diamanter, i Haanden, hvilket hun betragter med Veemod.)

Hvor grumt at forjage
Din kjærlige Mage,

Som offred Livets Dage
Allene til Dit Held!
Du var en Forræder!
Du sveeg Dine Eder!
Dog jeg Dig tilbeder!
Jeg alt Dig forlader,
Mit Hjerte ei hader —
Jeg elsker af inderste Sjel!

(Hun bliver, som før, staaende fordybet i sine Betragtninger, uden at bemærke Tarabotto.)

Tarabotto (i det han kommer ned.)

Ja, ham er det! Vor Hertug kommer!

Isabella (som før.)

O, hvi var Du saa streng en Dommer!

Tarabotto.

Alt vi have
Maae i Lave!

(Han seer Isabella, og nærmer sig hende lidt efter lidt med Agtpaagivenhed, uden at hun bliver ham vaer; afsides.)

See, Taaren triller!
Stedse melankolske Griller!

Isabella (som før.)

Hvorfor Fiendskab mod Ømhed sætte?

Tarabotto.

Noget glimrer — hvad er dog dette?
Nu jeg seer det! Ja, et Portrait —
Det er vor Hertugs Billed,
Blot yngre her fremstillet,
I øvrigt ligner det!

Isabella (som før.)

Jeg jo er Din Ægtemage!

(Hun gjemmer Portraitet i Barmen.)

Tarabotto (bagved.)

Hans Ægtemage!?
Hvad vil hun sige?
Hvad er der, Pige?

Isabella
(tager, uden at høre, et Brev frem.)
Dette Brev til ham er skrevet.
Vei det baner — (hun seer Tarabotto.) Gud!
(Hun skiuler Brevet.)

Tarabotto.
Hvad skjuler Du?

Isabella (forvirret.)
Jeg?

Tarabotto.
Et Portrait?

Isabella.
Himmel!

Tarabotto.
Viis mig Brevet!
Rose! Du er rødet blevet.
Siig mig Alt!

Isabella.
Du veed ikke, hvad Du kræver.
Jeg ei tør — mit Hjerte bæver!
Jeg min Bøn til Himlen hæver:
End min Jammer ved min Død!

Tarabotto.
Har man Mage seet til dette!
Kom, Dit Hjerte maa Du lette;
Tillid bør Du til mig sætte,
Kom betroe mig al Din Nød!
Hvad var det Du skiulte for mig?

Isabella.
Jeg? intet?

Tarabotto.
Kalder Du et Portrait indfattet med Ædelstene intet? Da kalder jeg det noget!

Isabella.

Det er —

Tarabotto.

Vor Hertugs Portrait!

Isabella.

O Himmel! —

Tarabotto.

Af hvem har Du faaet det?

Isabella.

Af hvem jeg har faaet det?

Tarabotto.

Ja, det har jeg Aarsag til at være meget nysgjerrig efter at vide.

Isabella.

O Skjebne! —

Tarabotto.

Og mig synes jeg har Ret til at spørge derom.

Isabella.

Du?

Tarabotto.

Var det ikke mig, som for tre Aar siden, fandt Dig ene og halvdød liggende paa Strandbredden?

Isabella.

O, sørgelige Erindring!

Tarabotto.

Førte jeg Dig ikke hjem til mit Huus og fortaug Begivenheden, som Du selv bad mig om, for Alle, og gav Dig ud for min Broderdatter, som Enhver nu anseer Dig for?

Isabella.

Tag mit Liv til Gjengjeld; jeg giver det gierne.

Tarabotto.

Jeg kræver ingen saadan Løn: jeg kræver Fortrolighed; derfor tael, eller jeg slaaer Haanden af Dig for bestandig og holder Dig for en Utaknemmelig.

Isabella.

Utaknemmelig har jeg aldrig været, og er det heller ikke mod Dig.

Tarabotto.

Saa tael!

Isabella.

Dette er en Hemmelighed, hvorpaa mit Liv beroer!

Tarabotto.

Saameget før vil jeg vide den.

Isabella.

Skaan en Ulykkelig for at aabenbare Dig den skrækkelige Aarsag til hendes Smerte. Læs, og lad være at gyse af Skræk, hvis Du kan! (Hun flyer ham Brevet, som hun havde skjult, og sætter sig trøsteløs paa Bænken.)

Tarabotto (læser.)

"Jeg tiltroer Dem et menneskekierligt Hierte, og "aabenbarer Dem derfor, at Deres Gemalinde Isa"bella, som De holder for død, opholder sig her i Eg"nen og er i Live. Den ugudelige og mægtige Or"mondo yttrede hende utilladelige Ønsker og svoer hen"des standhaftige Afslag uforsonlig Hævn. Ved den "sorteste Troløshed berøvede han hende en elsket Ge-

"mals Hjerte. Ormondos Haandlanger Battone over-
"gav den Ulykkelige i en aaben Baad som et Rov for
"Havets Bølger. Kom til Fernminen; iil og høst
"den Hæder at frelse Uskyldigheden." (Rækker hende Brevet og vil knæle.) Hvad hører jeg, ædleste Frue! De skulde være? —

Isabella
(springer op, og reiser ham lidenskabelig.)

Hvad gior Du? min Befrier — min Ven — min omme Fader! (omfavner ham.)

Tarabotto.

Og det var denne Battone, som førte Dem ud til Baaden?

Isabella.

Ham selv.

Tarabotto.

Sagde han Dem da ikke hvorfor?

Isabella.

Han sagde mig blot, at han efterkom min Gemals Befaling.

Tarabotto.

Og De har aldrig siden forsøgt? —

Isabella.

Hvorledes skulde jeg kunne det? —

Tarabotto.

Det er sandt; Hertugen tog en anden Gemalinde just paa Deres Fiendes Anstiftelse; at have givet Dem tilkiende, havde været Deres visse Undergang.

Isabella.

Nu da Himlen har hjemkaldt hans anden Gemalinde og han kommer til disse Egne, har jeg skrevet dette Brev. Skulde der findes en ærlig Mand iblandt hans Følge, vil jeg søge hemmelig at faae ham tilstillet det, og overtyde ham om, at jeg lever og er uskyldig.

Tarabotto.

Det er velbetænkt. Men Skamfærd! seer jeg ikke Soldater? Skulde det være Hertugen, som kommer her for at tage Minerne i Øiesyn?

Isabella.

Gud! — Skulde det være muligt? —

Tarabotto.

Dragten — Libelserne, der have forandret Deres Ansigtstræk — tre Aars Forløb — Desuden har De jo et Hierte —

Isabella (med Kraft.)

Som besidder Mod til at trodse Ulykken, naar det vil!

Tarabotto (varm, efter at have grundet:)

Hør, jeg faaer et Indfald — Dog, man maa ikke smigre sig med formeget Haab! Hvem veed, hvad der endnu kan hænde? — De komme — Lad os gaae ind.

(De gaae ind i Huset.)

Anden Scene.

Soldater kommer ned ad Fjeldstien. Bertrando.

Cavatina.

Bertrando.

Det bedste Held paa Jorden
Det Hjertes Lod er vorden,
Som elskes af en Qvinde,
Der skjøn og dydig er.
Men findes større Plage,
End leve med en Mage,
Som Ømhed ei kan vinde
Ved slige Fortrins Værd?
Forlængst den Viv jeg tabte,
Som eengang Held mig skabte;
Men i hvis falske Minde
Jeg nu en Marter seer!

O Isabella! tre hele Aar have ikke kunnet udslette Din Utroskabs Minde af dette Hjerte! Men jeg maa tænke paa mine Pligter!

Tredie Scene.

Bertrando. Ormondo. Battone. Soldater.

Bertrando.

Nu vel, Fyrsten, min Nabo?

Ormondo.

Han ruster sig af alle Kræfter.

Battone.

Og hans Anlæg synes især at gjelde denne Grændse.

Bertrando.

Saa bør man søge at finde en eller anden hemmelig Vei til en gavnlig Overraskelse.

Battone.

Maaskee kunde den bedst findes her i disse Klipper, hvor Jernminerne ere anlagte. Jeg har hørt, at her skal boe en vis Tarabotto, som er Formand for Minegraverne. Af ham kunde man erfare —

Bertrando.

Man maa erkyndige sig om ham.

Battone.

Jeg vil spørge mig for i dette Huus. (Banker paa Døren.) Kom ud!

Fjerde Scene.

Tarabotto. De Forrige.

Tarabotto.

Hvem kalder?

Ormondo.

Du seer her Din Landsherre, Hertugen.

Tarabotto.

Hvilken uventet Lykke! (bukker.) Naadigste Herre—

Bertrando.

Kan Du sige mig, hvor der boer en vis Formand for Minegraverne, som hedder Tarabotto?

Tarabotto.

Her staaer han til naadige Herres Befalinj; og der er mit smule Huus, hvor jeg boer med min Broderdatter Rose, fattig nok, men bestandig lystig og glad.

Bertrando.

Du maa give mig Oplysning om adskilligt. Følg mig ind i disse Klippehvælvinger. Ormondo og Bat-

tone! iværksætter imidlertid hvad jeg har paalagt Eder.
(Ormondo bukker og gaaer, Bertrando følger med Tarabotto og Soldaterne ind i Hulen.)

Tarabotto (sagte.)

Ormondo og Battone? I ere velkomne her!

Femte Scene.

Battone. Siden Isabella.

Battone

Førend jeg begynder at tradske om i disse Ødemarker, maa jeg have mig en Taar at drikke. Jeg er gruelig tørstig. Jeg hørte den Gamle sige, at han havde en Broderdatter, der hed Rose; paa hende vil jeg kalde. (Han raaber ind ad Døren.) Rose!

Isabella (kommer.)

Hvad godt? (Gjenkjender ham:) Ha! (Hun vil gaae ind igjen; men da han holder paa hende, skjuler hun sit Ansigt.)

Battone.

Hvad fattes Pigen? er Du bange for et Mandfolk?

Isabella (affides.)

Battone her!

Battone.

Jeg vilde gjerne have en Drik Vand.

Isabella.

Strax! (Hun vil gaae, uden at vende sig om til ham, men holdes tilbage.)

Battone.

Saa bie dog og lad mig først see et Glimt af Dit smukke Ansigt.

Isabella (sagte.)

Mod, Isabella!

Battone.

Dette er noget ganske Nyt! (spogende:) Jeg er et Mandfolk; er Du saa bange for alle?

Isabella.

Nei, min Herre! (Hun viser sig pludselig for ham, og han springer tilbage:)

Battone (forfærdet.)

Ha!

Isabella.

Hvilken Forskrækkelse! (I Battones Tone:) Jeg er et Fruentimmer; er De saa bange for alle?

Battone.

Nei, langtfra. Men — (betragtende hende med uvis Frygt.) Er det hende eller ikke hende?

Isabella.

Nu da Herren har seet mig, vil jeg hente Dem Vandet.

Battone.

Nei, Tak! Torsten er forgaaet mig.

Isabella.

Det var underligt! Og hvorfor?

Battone,

Fordi — fordi —

Isabella.

Dersom De altsaa ikke trænger til andet — (vil gaae.)

Battone (med stærk Røst.)

Bliv her!

Isabella
(fast, i det hun seer ham stivt ind i Øinene.)

Hvad Ret har De til at standse mig?

Battone (studsende.)

Oh ingen — slet ingen! — Men, jeg ønskede —

Isabella.

Hvad?

Battone.

Det skal jeg sige Dem —

Isabella.

Saa tael!

Battone (aflides.)

Jeg veed hverken hvad jeg skal tænke eller sige!

Aria.

O, jeg hørte her en Stemme,
Som maa Sjelen gjennemtrænge!
Her dens Indtryk maa jeg gjemme
Til min Banes sidste Dag!
Ei jeg havde stirret længe
Før mit Øie har opdaget,
Den jeg engang har forsaget,
Som et Rov for Havets Bølger!
Nu min Anger mig forfølger!
Sjeleangst mig har betaget!
Og forgjæves jeg fordølger
Mine dybe Hjertenag!
O, hvad maa jeg her opleve?
Det vil evig for mig svæve!
Himmel! Brøden mig forlad!
Selv for den jeg bærer Had!

(Han gaaer.)

Sjette Scene.

Isabella. Siden Tarabotto.

Isabella.

Synet af mig har forfærdet ham, skjøndt han endnu er ubestemt. Jeg maa bruge den største Forsigtighed. Min Gemal vil vist snart drage herfra — — —

Tarabotto (kommer ilsom ud af Hulen.)

Ædle Frue! Hertugen kommer strax herud fra Minerne. Han ønsker at see en Tegning, som jeg sagde ham, at jeg eier og som indeholder Planen over Minerne; som jeg hørte agter han at bruge den ved et Krigsforetagende. Jeg mener, at De skal bringe ham den, under Navn af min Broderdatter. De veed hvor den hænger. Naar jeg kalder, saa kom ud med Tegningen. Vi faae da at see, hvad der flyder af dette Møde, og derefter maae vi rette os.

Isabella (i Sindsbevægelse.)

Jeg skal? —

Tarabotto.

For Pokker! her gjelder det at have Mod, og De lovede mig jo —

Isabella (med Kraft og Værdighed.)

Ja! det er sandt — og for at vinde min Mands Hierte og bevise min Uskyldighed, skal Du see mig vove Alt! (Gaaer ind i Huset.)

Syvende Scene.

Tarabotto, siden Bertrando med Soldater.

Tarabotto (allene.)

Algode Himmel, som er Uskyldighedens Beskjærmer, staae Du mig bi! Især maa jeg holde Die med Nidingen Ormondo og hans værdige Fortrolige, denne Battone. O, gid det dog maatte lykkes mig, at — (Soldaterne træde ud af Hulen.) Ah, der er Hertugen; nu gjelder det!

Bertrando.

Nu, hvor har Du Tegningen?

Tarabotto.

Jeg vilde udbede mig en Naade af Deres Høihed —

Bertrando.

Tae! l

Tarabotto.

Jeg har, som jeg før sagde, en Broderdatter, en flink, brav, vittig Pige og som jeg venter skal blive min Alderdoms Støttestav. —

Bertrando.

Det glæder mig at høre. Videre!

Tarabotto.

Dersom Deres Høihed vilde værdiges at tillade det, ønskede jeg gjerne, at hun maatte levere Dem Tegningen.

Bertrando.

Meget gierne.

Tarabotto.

Jeg har allerede sagt hende, at hun skal have Tegningen i Beredskab. Men tænk Dem: det stakkels Pigebarn vil sagtens ikke vide at skikke sig ret.

Bertrando.

Lad hende kun komme. Hvor er hun?

Tarabotto.

Derinde i mit Huus. (Kalder.) Rose! bring Tegningen.

Ottende Scene.

De Forrige. Isabella, med en temmelig stor sammenrullet Tegning, nærmer sig langsomt og med nedslagne Øine.

Isabella (sagte.)

Store Gud! styr Du mine Fjed!

Tarabotto.

Kom Du kun nærmere.

Isabella
(i Sindsbevægelse.)

Tilgiv!

Tarabotto
(til Bertrando, som studser ved at see Isabella.)

Staklen fattes Mod.

Bertrando.

Det glæder mig at høre, hvor høit Du elsker Din Farbroder.

Isabella.

Han er saa god!

Tarabotto.

Ikke mere end Du fortjener. Leveer nu hans Hoi-

hed Tegningen. (Isabella gjør et Trin henimod Bertrando, og træder derpaa tilbage.) Hvad nu? hvorfor slaaer Du Øinene ned? Er det Levemaade?

Bertrando.

Jeg beundrer hendes Blufærdighed.

Isabella (aflides.)

O, Du Utaknemmelige!

Tarabotto.

Hvor er Dit Mod og Din Munterhed, Pige? Du har jo ikke engang endnu seet ret paa den naadige Herre.

Isabella.

Min Pligt — Ærefrygten —

Bertrando
(aflides og hjertegreben.)

Hvilken Røst!

Tarabotto.

Men Tegningen. — Har Du da ikke forstaaet mig? — Bliv ikke vred, Deres Høihed! — Ræk ham Tegningen. (Isabella gjør et Trin henimod Bertrando, men viger atter tilbage.) For Pokker, Pige! op med Hovedet! Hvad er det for Maneer? Saa gjør dog Ende derpaa!

Isabella
(løfter Hovedet og rækker Bertrando Tegningen med megen Forlegenhed.)

Her er Tegningen!

Bertrando
(glemmer i den høieste Bestyrtelse at modtage Tegningen, som falder paa Jorden.)

Himmel! hvad seer jeg!

Terzet.

Bertrando (afsides.)

Hvilken Lighed! hendes Mine
Gjennemiisner denne Barm!

Isabella (afsides.)

Skjøndt han voldte Hjertets Pine,
Dog for ham slaaer Barmen varm!

Tarabotto (afsides.)

Staaer han ei som Debitoren,
Naar han siner Creditoren!

Bertrando
(som om han vilde sige noget af Vigtighed, men standser i det samme.)

Du! —

Isabella (ligeledes.)

Signor!

Tarabotto (tager Tegningen op.)

Betragt den Tegning.

Bertrando
(med Udtryk pegende paa Isabella.)

Din Broderdatter? —

Tarabotto
(i en ligegyldig Tone.)

Min Broderdatter. Men see den Tegning!

Bertrando.

En anden Gang!

(Han betragter Isabella, afsides:)

Ei jeg Tanken kan forjage
Om min falske Ægtemage!

Isabella (afsides.)

Hvorfor, døv ved Suk og Klage,
Vilde Du Din Viv forjage?!
Ak! jeg var jo uden Brøde!

Bertrando.

Ei mit Blik skal hendes møde!

Isabella.

Ei mit Blik Tyrannens møde!

(De slotte imidlertid fiedse til hinanden.)

Tarabotto (paa samme Tid, afsides.)

Grublerier ham betage!
Hun vil vinde ham tilbage;
Endes vil al Sorg og Klage!

Isabella og Bertrando.

Blot et Blik — ei mere!

Tarabotto (betragtende dem.)

Jeg kan ret fornøiet være!

Isabella (afsides.)

Hjertet glemme vil hans Brøde,
Sjelen mindes fordums Lyst!

Bertrando (afsides.)

Hjertet glemmer hendes Brøde,
Sjelen mindes fordums Lyst!

Tarabotto (afsides.)

For den gode Sag jeg strider;
Derfor jeg paa Lykken lider;
Haabet flammer i mit Bryst.

Isabella.

Det muligt kan Dem kjede,
At jeg er her tilstede,
Og derfor vil jeg bede,
Om Lov at gaae min Vei!

Bertrando (med Ild.)

Dit Aasyn kjede? tro det ei.
Mit Hjertes Tak jeg Dig vil give,
Men ei Dig Love foreskrive,
Og vil Du kjerlig blive,
Din Godhed høit jeg skatter!

(ivrig til Tarabotto.)

Er det Din Broderdatter?

Tarabotto.

Tvivl aldrig om den Sag!
Batist, min salig Broder,
Mig hende efterlader,
Hun mistet har sin Moder,
Og kalder mig nu Fader;
Jeg giver hende Datternavn,
Og hun erstatter mig hvert Savn.

Bertrando (fyrig.)

Liigheden uden Mage,
Jeg maa for Troldom tage.

(Han nærmer sig hende med Lidenskab.)

O Rose! —

Isabella (vil gaae.)

Ædle Herre!

Bertrando (heftig.)

Bliv dog her!

Isabella (med Værdighed.)

Siig: hvad vil De?

Bertrando (mildere.)

Dig beskue!

Isabella (som før.)

Forklar mig Grunden.

Bertrando (lidenskabelig.)

Du er —

Isabella (afbryder ham.)

En dydig Pige.

Som Landets Overherre
De uskyld jo bør ære;
Tillad mig at begjære
Frihed til bort at gaae!

Bertrando.

Det Væsen — denne Stemme —
O, hør mig — bliv dog — hør mig!
Kun hende seer jeg! bliv dog!

Isabella.

Signor! — o, huld tilgiv mig! —
Om hvem er det De taler?
(afsides.)
Her Angeren sig maler. —
(høit.)
Siig hvem De meente! tael!

Tarabotto.

Kom følg mig! (sagte.) Stands i Tide!
(bukker.)
Hr. Hertug! (sagte.) Vi gaae tilside.
Nu skynd Dig! (sagte.) De forstaaer mig.

Isabella (afsides.)

Haab i min Barm gjenfødes,
Kummeren mild forsødes,
Da han gjenmindes mig!

Bertrando (afsides.)

Var det et Tryllebillede
Som hende her fremstillede,
Min Isabella lig!

Isabella.

O Himmel! end Din Grusomhed
Og skjænk mig atter Fred!

Bertrando.

Lad, Himmel! atter Sjelefred
I Barmen dale ned!

Tarabotto (til Isabella.)

Ved freidigt Mod og Taal
Man naaer tilsidst sit Maal!

(Isabella følger ind i Huset med Tarabotto, som strax kommer ud igjen og afsides giver Agt paa Alt.)

Niende Scene.

Bertrando staaer nedsunken i Betragtninger.
Tarabotto afsides; siden Ormondo.

Tarabotto (sagte.)

Det første Indtryk er gjort og lader til at have god Virkning.

Bertrando (i Tanker.)

Nei — nei — Isabella er død — og denne Pige er Tarabottos Broderdatter Rose.

Tarabotto (afsides.)

Der gjør han feil Regning.

Bertrando.

Altsaa! —

Ormondo (kommer.)

Ædle Herre! Alt er beredt.

Bertrando.

Godt! Hør: Isabella fandt jo sin Grav i Bølgerne?

Ormondo.

Hvortil dette Spørgsmaal?

Bertrando (med Varme.)

Svar mig! Du veed dette —

Ormondo.

Med Vished!

Bertrando.

Og desuagtet — (han standser.) — Dog intet mere derom nu. Jeg venter Dig der, hvor Du veed. (afsides.) Hvormange Engstelser bestorme ikke min Siel!

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Ormondo. Tarabotto afsides; derpaa Battone.

Ormondo.

Hvad vil han sige med sin Spørgen? Han yttrede en heftig Urolighed! — Ak, er Du der, min tro Battone? kom hid!

Battone (kommer ind i Sindsbevægelse.)

Hvad har De at befale?

Tarabotto (sagte.)

Jeg maa høre, hvad de ærlige Siele have at betroe hinanden.

Ormondo.

Du saae jo selv Isabella omkomme?

Battone.

Ja vist! Men hvorfor spørger De om det?

Ormondo.

Fordi Hertugen nylig giorde mig samme Spørgsmaal.

Battone.

Skulde han maaskee have seet Tarabottos Broderbatter.

Ormondo.

Hvortil sigter det?

Battone.

Hvortil det sigter? Den Pige ligner den druknede Hertuginde, som den ene Draabe Vand den anden.

Ormondo (ivrig.)

Har Du seet hende?

Battone.

Ja.

Ormondo.

Skulde maaskee en fiendsk Skiebne have frelst Isabella!

Battone.

Hvad siger De!

Ormondo (efter nogen Betænkning.)

Hør, Battone! (han fører ham længer frem paa Skuepladsen.) I Nat skal Du føre denne Pige bort herfra, og bringe hende til mig.

Battone.

Jeg?

Tarabotto (lyttende.)

Jeg kan ikke høre hvad de sige!

Ormondo.

Du skal faae de Ledsagere med til Hielp, som Værket kræver. Jeg vil dog selv see denne underfulde Liighed.

Battone (frygtsom.)

Men den kan De jo strax faae at see, uden at jeg behøver i Nat at føre Pigen bort.

Ormondo.

Tie! Jeg lyder Ingens Raad, hvor det gielder min Fare!

Aria.

Du, som mig kjender, bør vide,
Jeg Modstand ei vil lide.
Det Ord, som jeg har sagt,
Det stande skal ved Magt!

Du Værket strax fuldbyrder,
Hvis ei, min Haand Dig myrder!
Du bæve for den Vælde,
Som kan Din Afmagt fælde,
Viid, det Dit Liv skal gjelde,
Hvis feig Du røbe tør
Hvad Tausheds Sløer
Bedække bør!

(gaaer.)

Ellevte Scene.

Battone. Tarabotto.

Battone.

"Hvis ei, min Haand Dig myrder!" Det er altid Omqvædet paa hans smukke Vise!

Tarabotto (afsides.)

En Hemmelighed — noget der skal iværksættes i Nat — og han truede ham med Døden — Her stikker Misgierninger under!

Battone.

Skulde denne Rose virkelig være Hertuginden, som er bleven frelst?

Tarabotto (afsides.)

Han grubler — nu bestyrkes min Mistanke!

Battone.

Kunde jeg lokke noget ud af denne Tarabotto. Det er en Tosse, som let vil løbe i Fælden.

Tarabotto (sagte.)

Ikke saa let, som Du troer! Jeg maa prøve ved List at komme efter Hemmeligheden. (Gaaer henimod Hulen.)

Battone.

Opdager jeg, at det virkelig er Hertuginden, gaaer jeg strax hen og aabenbarer Hertugen det, og saa bliver der intet af Bortførelsen.

Tarabotto.

Godt. (Høit, ladende som han kommer ud af Hulen.) Jeg gaaer, men jeg kommer snart tilbage. (Han gaaer henimod sit Huus.)

Battone.

Ei see, vor Ven Tarabotto!

Tarabotto.

Deres Tjener! Har De noget at befale?

Battone.

Jeg har hørt saa meget godt om Dem, at jeg ret har fattet Venskab for Dem.

Tarabotto.

Hvilken Overeensstemmelse! Saaledes gaaer det mig ogsaa med Dem — Naar jeg blot seer Dem — jeg vil ikke sige mere!

Battone.

Det er en forunderlig Sympathie!

Tarabotto.

Ja, ganske besynderlig!

Battone.

Jeg sværger Dem til, jeg har intet varmere Ønske, end at kunne tiene Dem i noget af Vigtighed.

Tarabotto.

Det samme tænker jeg.

Battone.

Men desværre mene ikke Alle Dem det saa vel som jeg.

Tarabotto.

Saaledes troer jeg, det gaaer Herren med.

Battone.

Mig? virkelig?

Tarabotto.

Siig mig kun Sandheden.

Bottone.

Har jeg virkelig Fiender?

Tarabotto.

Mene nogle af Deres Bekjendtere mig det virkelig ilde?

Battone.

Jeg forbauses!

Tarabotto.

Jeg ligesaa! (De see paa hinanden.)

Battone.

Men jeg fatter ikke Meningen saa rigtigt. Om vi forklarede os tydeligere —

Tarabotto (sagte.)

Her er Høg over Høg! (høit.) Har De rigtig saa Godt i Sinde med mig, saa siig mig kun Alt reent ud.

Battone.

Naar De vil giore det Samme.

Tarabotto.

Begynd De, saa bliver jeg ved.

Bartone.

Nu saa hør da!

Duet.

(Den maa foredrages med paatagen Venlighed fra begge Sider.)

Bartone.

Folk fortælle, gamle Fatter!
Du har ingen Broderdatter,
Men at Rose er af de Vare
Som kan bringe Undergang.
(Han seer vist paa ham.)

Tarabotto
(gjengjelder hans Blik og begynder, efter et Ophold, i al Troskyldighed.)

Overalt er' onde Tunger!
Samme Qvad om Dem man sjunger
Og man siger, at De staaer Fare
For at styrte brat engang.
(De see atter paa hinanden.)

Bartone.

Det er Snak, som Folk ophitter.

Tarabotto.

Men den Snak er stundum bitter.
(Begge brydende ud i en paatagen Latter.)
Lutter Skoser,
Spottegloser,
Som foragtes
Og betragtes
Af os som Spas!

Tarabotto (sagte.)

Jeg vædder, at en Skjelm det er!

Bartone (sagte.)

Jeg for en Spiosbub ham anseer!
(høit.)
Hist og her man hører mumle —

Tarabotto.

Jeg har selv hørt mange skumle —

Battone (hemmelighedsfuld.)
Om en Dame, en Fyrstinde,
Som vor Hertug lod forsvinde —
Tarabotto (ligeledes.)
Er det muligt! Siig mig, Kjære,
Hvem mon det vel kunde være?
Battone (siden.)
Tys! jeg tier!
Det er lutter Skumlerier!
Begge (leende.)
Ikkun Skoser,
Spottegloser,
Som vi ansee blot for Fjas!
Battone (sagte.)
Jeg fornemmer Angstens Sveed.
Tarabotto (sagte.)
At det er en Skjelm jeg veed!
Battone.
Troer Du, Kjære, man en Daler
Kan fortjene, naar man taler?
Tarabotto.
Sanddru vær! reent ud De sige:
Stor Fortred De vist kan undvige?
Battone.
Fat min Mening: man Guld sig sanker.
Tarabotto.
Nei, jeg mener, at Prygl der vanker.
Battone.
Prygl? Bevares!
Tarabotto.
Prygl ei spares.
Battone.
Prygl der menes?
Tarabotto.
Prygl fortjenes.

Battone.

Men forklar Dig!

Tarabotto.

Nei saa svar mig!

Battone.

Intet veed jeg!

Tarabotto.

Og jeg tier.

Battone.

Sagen er —

Tarabotto.

Kun Lapperier!

Begge.

Lutter Skoser,
Spottegloser,
Som vi anse blot for Fjas!

(Battone gaaer.)

Tolvte Scene.

Tarabotto. Siden Isabella.

Tarabotto.

Det er afgjort. Jeg har en stærk Mistanke om, at de i denne Nat har Ondt i Sinde mod Hertuginden; men bie kun! jeg skal være med!

Isabella

(kommer og seer sig vaersomt rundtom.)

Min gode Ven, det kom mig for, som om jeg nylig hørte Battones Røst.

Tarabotto.

Ja, han var her. Siig mig: har han seet Dem.

Isabella.

Ja, for lidt siden.

Tarabotto.

Nu forstaaer jeg alt!

Isabella.

Maaskee har han Mistanken om? —

Tarabotto.

Ja, men ængst Dem ikke. Jeg har store Ting i Sinde. Natten nærmer sig. Hertugen vil snart være her.

Isabella.

Saa tager jeg Flugten!

Tarabotio.

Nei, bliv heller. Jeg vil, at De skal fortælle ham Deres Begivenheder.

Isabella.

Hvad tænker Du paa? Jeg skulde —

Tarabotto.

Hør, det er mig vigtigt, at De skal interressere ham endnu mere. —

Isabella.

Der kommer han! O Gud! min Forfølger er med ham. Hvor jeg gyser ved at see ham!

Tarabotto.

Mod!

Isabella.

Paa hvem skal jeg haabe?

Tarabotto.

Paa Himlen!

Trettende Scene.

De Forrige. Bertrando. Ormondo. Soldater.

Bertrando (til Tarabotto.)

I Morgen tidlig viser Du min tro Ormondo Tegningen. (Han taler sagte med Ormondo.)

Tarabotto (bukker.)

Skal skee, Deres Høihed.

(Han hvidster til Isabella.)

Isabella (afsides.)

Jeg kan neppe bære mig af Skræk!

Bertrando (sagte til Ormondo:).

See, der er hun.

Ormondo.

Hvilken forunderlig Liighed!

Tarabotto (til Isabella.)

Nu ere vi jo enige.

Isabella (afsides.)

O Himmel! Jeg vil søge at lyde Dig.

Bertrando.

Smukke Rose! stedse saa sorgmodig?

Isabella.

Stedse!

Bertrando.

Og hvorfor?

Isabella.

Af en grundet og sørgelig Frygt.

Bertrando.

Frygt? for hvem?

Isabella.

For Menneskene.

Ormondo

(med Vægt, i det han seer paa hende.)

For Menneskene?

Tarabotto.

Hun har Aarsag til at frygte.

Bertrando.

Aarsag?

Tarabotto.

Hun skulde have sig en Mand — seer De — men saa kom der en Djevel med i Spillet — og saa gik alting galt. (til Isabella.) Fortæl Du det selv, Rose! Du kan bedre tale end jeg.

Isabella.

Nei, jeg vil ikke mindes et saa grueligt Forræderi!

Bertrando.

Du er bleven forraadt?

Isabella.

Ja, tilvisse!

Bertrando.

Og hvem var Forræderen?

Isabella.

Ak! hvad spørger De mig om!

Bertrando.

Jeg befaler Dig at skildre mig Dine Lidelser.

Recitativ.

Isabella.

O Himmel!
Skildringen af hiin Rædselsscene
Mit hele Væsen ryster!
Allene Tanken mig foremaler
Hver en Qval jeg oplever!
Jeg brænder — jeg iisner —
Af Skræk betaget jeg gyser! —
End aldrig nedrig Ondskab
Med værre Mordervaaben
Sit arme Offer martred.
Hævnen og Hadet
Svoer paa et skjændigt Alter
Dydens Undergang;
Og i Dødskamp den lidende Uskyld,
Rovet hvert Glimt af Haab,
Omsonst bønfalder om Medynk,
Ene og forraadet!
Tør jeg, ædle Herre, Dem aabenbare
Mit arme Hjertes Qvaler?
Jeg tale vil,
Hvis ikke Kraft mig svigter!

Aria.

Med en kjærlig, tilbedet Mage
Skulde Banen jeg fro hendrage,
Han af samme Flamme brændte
Og vort Liv var riigt paa Held.
Nidingen kom! — Anklaget,
Alt Held mig blev frataget!
Mit Hjertes Fryd sig endte!
Til Qval den sig omvendte!
Mig ingen beskjærmed!
Min Undergang sig nærmed!

Og reent forladt i Nøden,
Jeg sukker efter Døden,
Selv Haabet sluktes i min Sjel!
O, lad mig Medynk finde
I en høimodig Barm!
Naar skal en Dag oprinde,
Da Angsten vil forsvinde?
Ei har den svage Qvinde
Mod at bære denne Harm!

(Hun gaaer.)

Fjortende Scene.

Bertrando. Tarabotto. Ormondo. Soldater.

Bertrando (afsides.)

Jeg er ude af mig selv! min egen Begivenhed!

Ormondo (afsides.)

Min Historie med Isabella! — Der maa hastes med Bortførslen. Jeg vil selv vaage over Alt og ikke betroe mig til Andre allene.

Tarabotto (sagte.)

Læg Du kun onde Raad!

Ormondo.

Ædle Herre! De tillader at jeg gaaer bort, for at have det Arbeid, De har paalagt mig, færdigt til i Morgen tidlig?

Bertrando.

Gaae min Ven! (afsides.) Siig mig: er det ikke et Underværk? Du hørte selv! —

Ormendo.

Hvad hørte vi? Hvor kan et saadant Eventyr røre Deres Høihed? — (sagte.) Hun maa styrtes!

(Bukker og gaaer.)

Femtende Scene.

Bertrando. Tarabotto. Soldater.

(Det mørknes mere og mere.)

Tarabotto (afsides.)

Jeg troer Alt er i Beredskab. Nu maa det store Slag voves. Han maa selv lære at kiende Skurken. (Knæler.) Hør mig, naadigste Herre!

Bertrando (forundret.)

Hvad er der? staae op!

Tarabotto

(med dæmpet Røst, for ikke at høres af Soldaterne i Baggrunden.)

Nei, ikke førend Deres Høihed lover mig at beskiærme min stakkels Broderdatter.

Bertrando.

Vel! det lover jeg Dig. (Tarabotto reiser sig.) Hvem vover at fornærme hende?

Tarabotto.

Det slette Menneske hun nylig talte til Dem om. Hændelsesviis har jeg opdaget, at han har et ondt Anslag imod hende, som skal udføres i Nat. For ikke at forskrække den stakkels Pige, har jeg intet sagt derom til hende; men Faren er nær.

Bertrando.

Hvem er det Menneske? Hvor er han? Jeg skal bringe ham til at skielve!

Tarabotto.

Deres Høihed maa tro mig, at lokker man ikke Skielmen i Snaren ved List, saa nytter Magten ikke.

Bertrando.

Hvorledes! —

Tarabotto.

Det er som jeg siger; det sværger jeg endnu engang.

Bertrando (med Kraft.)

Vel, vær fuldkommen tryg! Rose skal have en Beskiærmer, der skal opdage Niddingsværket og straffe Nidingen i samme Minut! (Gaaer med Soldaterne.)

Tarabotto (allene.)

Hvem kan den Beskiærmer være uden han selv? Nu maae jeg følge den arme Hertuginde ud af Baglaagen, og saa skal vi staae paa Vagt og opdage Forræderens Ænker. (Gaaer ind.)

Sextende Scene.

Battone med væbnede Ledsagere, blandt hvilke een har en Lygte med Lys i.

Final.

Battone.

Nat! lad Din dunkle Skygge
Os paa vor Vei betrygge!
Det gode Værk Du skjærme!
Dets Udfald gunstig vær! —
I, Venner, Eder nærme!
I veed, hvis Bud os dette
Har paalagt at udrette.

(Han nærmer sig Huset og lytter.)

Kom hid og lytter nøie til!
Til Huset vi os nærme vil.
Her alt er tyst og stille.

(Til den, som har Lygten.)

Kom lys mig lidt! (seer til Døren.) Ha, aaben!
Vi stadigt haabe ville,
At Skjebnen giver Held,
Og Alt vil lykkes vel.

(Han gaaer ind i Huset med sine Ledsagere. Tarabotto kommer bag om Huset med Isabellas Hofdragt. De gaae over Skuepladsen hen til Træet og Bænken.)

Isabella.

Siig, hvorfor Du begjærer,
At denne Dragt jeg bærer?

Tarabotto.

Da frelst jeg Dem bidførte,
De veed den Dem tilhørte.

Isabella.

Du, kjære Ven, mig svare! —

Tarabotto.

Snart vil De alt erfare.

Isabella.

Jeg skjelver for den Fare,
Som muligt truer end!

Tarabotto.

Stoel paa den Engleskare
Som er i Himmelen!

(De skjule sig. Bertrando kommer med sit Følge, der bærer slukte Fakler; een har en Blindlygte med sig.)

Bertrando

(nærmer sig Indgangen til Minerne.)

I denne mørke Hule
Vi, Venner, os vil skjule. —
(afsides.)
O, hvorfor saae jeg hende!
Jeg føler lønlig Frygt.

(Han gaaer ind i Hulen med Soldaterne.)

Tarabotto.

Ham er det, kan jeg kjende.

Isabella.

Mit Hjerte er ei trygt!

Ormondo
(kommer med en Ledsager, og standser i Nærheden af Hulen.)
Hvor er Battone henne?
Mon Sagen er tilende?
Bertrando (lyttende.)
Ormondo!?
Tarabotto.
Den Meeneder
Sig selv i Felden leder!
Ormondo (nærmer sig Huset.)
Jeg Vished have maa!
Battone!
Battone (møder ham.)
Ædle Herre;
Ormondo.
Er Ærindet alt rygtet?
Battone.
Hun er af Huset flygtet.
Ormondo.
Mon List hun har befrygtet?
(Han gaaer ind i Huset med sin Ledsager.)
Battone.
Jeg søgte allevegne.
Bertrando
(iler frem, truende Battone, som bliver forstrækket.)
Tie! eller død Du skal nedsegne.
Bring Ormond til at sige,
Hvorfor han denne Pige
Sig drister at bortføre.
Herfra jeg Alt kan høre,
Og streng skal give Agt
Paa alt, hvad bliver sagt
(Han gaaer igjen ind i Hulen, men lytter efter.)
Battone (sieleangst.)
Min Hertugs Bud jeg lyder.
O Vee! min Hals jeg bryder!

Alt Febren jeg fornemmer!
Jeg neppe meer kan staae!

Isabella og Bertrando.

Hvor Angsten mig beklemmer!
Jeg maa af Frygt forgaae!

Tarabotto (til Isabella.)

Snart Skjæbnen Alt bestemmer;
De freidig være maa.

Battone.

Nu flink jeg maa være!
Det gjelder min Ære;
Jeg Skjelmen skal lære
At tale med Fynd.

Ormondo (kommer tilbage.)

Hvad Vanheld var dette!

Battone.

Nu vel?

Ormondo.

Hun er der ei!

Battone.

Nu ærlig De mig sige.
Hvi røver De den Pige?
Nu Sandhed mig forkynd!

Ormondo.

Det er Isabella!
Min Elskov hun haaned:
Du veed jeg ei skaaned,
Men dersom jeg røbes
Forloren jeg er!

Battone.

Aha! nu forstaaer jeg:
For hende De bæver?

Ormondo.

Saalænge hun lever!

Battone.

Hvad har De i Sinde?

Ormondo.

Jeg hende vil dræbe!

Battone.

Hun kunde Dem klage —

Ormondo.

For Fyrsten, sin Mage, —

Battone.

Da blev det opdaget —

Ormondo.

At han var bedraget!

Bertrando

(iler frem med Soldaterne, der have tændt Fakkerne: Skuepladsen oplyses.)

Nu Straffen skal ramme
Din nedrige Svig!

(Soldater fratage Ormondo sit Værge og omringe ham.)

Bertrando.

O, hvor er Du, elskte Mage?
Jeg forblindet mig lod bedrage!
Kun mit Liv jeg har tilbage —
Til Afsoning mit Blod Du tage!

(Han trækker sin Sabel. Isabella og Tarabotto ile frem.)

Isabella.

O, hold inde!

Bertrando.

Gud! hvem seer jeg!

Isabella

(i det hun viser ham hans Portrait.)

Den, som evig tro Dig bliver,
Og af Hjertet Alt tilgiver.

Bertrando.

Isabella!
Hjertet kunde Dig gjenkjende!

Tarabotto (sjeleglad.)

Det er hende! det er hende!
Hendes Liv snart havde Ende!
Gud skee Tak! jeg frelste hende!
I mit Huus hun ufornærmet
Levet har, af mig beskjærmet.
Jeg bevared hendes Klæder,
Nu jeg blotter en Forræder!
Det mig glæder! det mig glæder!

Bertrando.

O Himmel — Din Ømhed
Jeg ei meer mig værdig kalder.

Isabella.

Du mig vilde offre Livet:
Alt, o Elskte er tilgivet!

(Hun aabner Armene, og han synker i hendes Favn.)

Battone.

Nu da Nag ei meer mig nage,
vil Sorbetten først mig smage!

Tarabotto.

Leve trofast Kierlighed!

Bertrando
(med Strenghed til Battone.)

Men dog villig hiin Forbryder
Du Din Haand til Bistand byder?

Battone.

Han mig med den Velkomst møder;
"I Din Barm en Dolk jeg støder!"
Naar vort Leveuhr udløber,
Liv man ei Hast gjenkjøber.
Altsaa, min Hertug, skjænk mig Pardon!
(knæler.)
Naade De vise en stakkels Poltron!

Isabella.

For min Skyld Du ham tilgiver!

Tarabotto og Bartone.

Eiegod hun stedse bliver.

Bertrando

(trykker Tarabottos Haand til sit Hierte:)

Ædel Mand sin Løn bør vinde:
Her indpræget staaer Dit Minde!

(til Ormondo.)

Nedrig Udaad Straffen finde!
Niding, bort! mit Blik undviig!
Retfærds Sværd skal ramme Dig!

(Ormondo føres bort mellem Vagt.)